

Uj Nemzeti Színház

Örömmel olvastuk, hogy az ötéves terv keretében a kormány a Nemzeti Színházat is fel fogja építeni. Ezzel egy több évtizedes szegényletes hiányt, sőt ostoba bünt tesz jóvá és a magyar kultúrának egy régi sérelmét orvosolja. Mert hogy a patinás múltú és amellett minden tekintetben kitűnő épületet miért kellett 1909-ben bezárni és 1913-ban lebontani, talán még ma sem egészen tisztázott kérdés, de hogy azóta miért nem építették fel újra, az szinte érthetetlen és talán csak a hagyományos magyar tunyaság, az »ejh, ráérünk arra még!« énikusan léhá jelszava adhatna rá némi magyarázatot.

A Rákóczi-út és Múzeum-körút sarkán fekvő nagy telek — az ország legértékesebb belterülete — immár negyven éve áll gazdátlanul, síváran, földszintes »átmeneti« üzlethelyiségek, korcsolya- és teniszpálya céljaira pazarolva annak az óriási tőkeértéknek csaknem megszámlálhatatlan kamatait, mely, kellőképpen hasznosítva tekintélyes és állandó hoznot hajtana az államnak.

A századeleji nagy színtársulat őszinte könnyek között vándorok át az akkori Népszínházba, ahol még a mai napig is tanyázik kénytelen-kelletlen, hiszen minden szakember tudja és tudja, a közönség pedig érzi, hogy a jelenlegi épület, méreteinél és akusztikájánál fogva, épügg nem felel meg prózai előadások, sokszor egészen intim hatásokra felépített művek céljaira, amennyire kitűnő volt a zenés népszítművek, nagyoperettek és könnyebb operák számára.

A régi színház romtelke pedig ott éktelenkedik a főváros legforgalmasabb helyén, várva sóvárgó, de talán már lemondóan várva jobb sorsa felvirradtát, ami talán most már be is következik.

De, ahogy a tudósításokból megtudjuk, az új épületet nem itt, hanem a régi Lloyd-palota helyén, a Lánchíd mellett akarják elhelyezni. Hát igen: e mellett a terv mellett sok minden szól, elsősorban a zavartalan szép vidék, magának a terepnek előkelő, finom környezete, a három (esetleg négy) oldalról szabad elhelyezhetőség, de...

Ezzel szemben áll az, hogy aránylag kevésbé belakott környéken lenne, nagyrészt ú. n. »Hinterland« nélkül, hiszen a Duna, a nagyszállók, a Tudományos Akadémia, a közhivatalok közvetlen szomszédsága mellett a közlekedési lehetőségek hiányos volta is ellene szól ennek a megoldásnak; az egyellen. dunaparti, villamosvonal és talán 1-2 autbuszjárat bizony nem elég a nagyközönség, különösen a messzebb lakó és szegényebb dolgozó réteg oda- és visszaszállítására, ezenkívül pedig még mindig megoldhatatlan lenne a felekkérdés elintézése. Tudni kell ugyanis, hogy a Rákóczi-úti telket még annakidején azzal a kilötéssel bocsátotta a köz tulajdonába akkori tulajdonosa, még pedig ingyen, hogy az mindig a Nemzeti Színház céljait szolgálja, tehát sem eladható, sem elcserehető, sem megterhelhető objektum kell, hogy maradjon.

megközelítési lehetőségek tekintetében is legjobb színházának. Ma természetesen már mások a viszonyok, mint voltak 1837-ben, különösen az utcai forgalmat nézve, mert amennyivel könnyebb egy sűrűn lakott és sok módon elérhető helyet elérni, annál nagyobb torlódást jelent a közönségnek az előadások előtti és utáni be- és kiáramlása egy ilyen forgalmas ponton, hozzávéve még az autóközlekedést is. De kellő körültekintéssel és megfelelő ártelkekkel ezen is lehetne segíteni.

Mindent egybevéve az a nézetünk: maradjunk meg a régi helyen, hasznosítsuk azt, amink van és szűrjük le a hosszú múlt tapasztalatait, de a legfontosabb mégis az, hogy végre-valahára induljon meg a munka ezen a téren is, eltüntetve egy régi erkölcsi és materiális szegényfoltot Budapest és az ország arcáról.

E jelben üdvözljük az eszmét, mely — remélhetőleg — már a közeljövőben testet ölt!

K.

Tehát nem elvetendő ez a szempont sem, hogy így egyetlen fillérbe sem kerülne maga a telek.

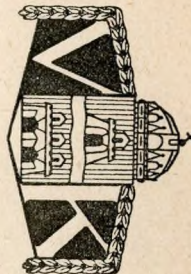
Nade ez csupán egyik, anyagi része a dolognak, mert minket inkább a célszerűségi és művészi fele érdekel a kérdésnek.

Talán nem lesz érdektelen közbevetőleg felemlíteni, hogy Pest milyen pontjaira kívánta egyik-másik korifeus a felállítandó »Magyar Múzsahajlék állandó hajlokát« elhelyezni. Ime:

1. Az Erzsébet-tér közepére.
2. A Dohány-utca és Károly-körút szögletére (ahol most az Ady-mozi van).
3. A Kossuth Lajos-utcai volt Nemzeti Casino telkére, a Széputca sarkán
4. A mai Akadémia-utca Duna felé néző tömbjére.
5. Az Operaház akkori területére, a »Schiffmanns Platz«-ra

Talán még egyéb tervek is voltak, de már ebből is látható, hogy nem volt könnyű az elhatározás, mely végül is szerencsés megoldással végződött mind a hely megválasztása, mind a szerencsés tulajdon-átírás, de — nem utolsó sorban — a kitűnően megtervezett és pompásan bevált épület szempontjából, hiszen csaknem nyolcvan éven át bizonyult az ország legideálisan elhelyezett és játékasztika, férőhelyek, közlekedési és

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztalvozás

Szerző:		Cím:		Forrás:		Hely:		Tárgy	
		Cím: <i>Uj Nemzeti Színház</i>		Forrás: <i>Magy. Hírlap</i>		Hely: <i>Nemzeti Színház</i>		Tárgy: <i>192</i>	
(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.)		(Oldal)		Helyszám	
		<i>1949 7/22</i>							
								Személy	
								Idő: <i>1949</i>	
								Helyszám	

Székelyvárosi házi nyomda 1926 — 8801